Redactiunea, Administratiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena *R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg;* în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat:* în Frankfurt: *G. L. Daube;* în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi

Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 228. Brașovŭ, Joi, 14 (26) Octomvre 1893.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne, diarulŭ nu va apăré până Vineri séra.

Autonomiă bisericéscă.

Brașovŭ, 13 Octomvre v.

Intre marile cestiunĭ la ordinea ḑilei ocupă fără îndoiélă unŭ locŭ de frunte și cestiunea autonomiei bisericescĭ pentru acele confesiunĭ, carĭ încă nu se bucură de realisarea acestui dreptŭ capitalŭ alŭ lorŭ, séu, cum se mai ḑice, nu și-au organisatŭ până acuma autonomia recunoscută prin lege.

Una din aceste confesiunĭ este confesiunea unită română din Transilvania și Ungaria, a căreia autonomiă până acuma a rĕmasŭ neregulată, în ciuda tuturorŭ dorințelorŭ, reclamărilorŭ și postulatelorŭ făcute în sinódele bisericescĭ și afară din sinóde din partea clerului și poporului credinciosŭ, dela 1848 încóce.

S'a ḑisŭ și s'a accentuatŭ din partea hierarchiei române unite, că dorințele și postulatele clerului și ale poporului relative la autonomia bisericéscă au datŭ de piedecĭ și greutățĭ marĭ la guvernulŭ ungurescŭ, cu tóte că dreptulŭ de autonomiă alŭ bisericei române unite a fostŭ recunoscutŭ și confirmatŭ de Curia romană. S'au făcutŭ representațiunĭ și s'au trimesŭ memorande la locurile competente, tóte însĕ au rĕmasŭ fără de resultatŭ.

Nu scimŭ până în ḑiua de astăḑĭ care au fostŭ causele și motivele adevĕrate ale respingerei cererilorŭ clerului și poporului bisericei române unite de Alba-Iulia. Despre tóte aceste s'a observatŭ mare tăcere. Vĕḑurămŭ numai cu îngrijire cum în timpulŭ din urmă însășĭ căpetenia bisericéscă a Românilorŭ unițĭ înfățișa situațiunea așa, că punea în legătură regularea autonomiei bisericei române unite cu viitórea regulare a autonomiei bisericei romano-catolice și ne spunea: când se va regula autonomia catolicilorŭ în Ungaria va urma negreșitŭ și organisarea autonomiei bisericei române unite.

Noi nu înțelegeamŭ și nu înțelegemŭ nicĭ aḑĭ cum se póte face dependentă autonomia Metropoliei române unite de Alba-Iulia de regularea prealabilă a autonomiei catolicilorŭ ungurĭ, când amintita biserică are drepturile ei de sine stătătóre *ab antiquo* și n'are nicĭ unŭ amestecŭ cu biserica catolică și când organisarea autonomiei ei este unŭ interesŭ de viéță pentru ea și credincioșii ei, avêndŭ caracterulŭ espresŭ de biserică română națională. Scopurile și tendințele dușmănóse ale acelora, carĭ voiescŭ sĕ lege cu orĭ ce prețŭ causa Românilorŭ unițĭ de causa catolicilorŭ ungurĭ, le cunóscemŭ însĕ în de ajunsŭ și nu mai este lipsă sĕ le resuscitămŭ aicĭ.

Nicĭ nu voimŭ sĕ întrămŭ aḑĭ în discusiunea cestiunei autonomiei, ci voimŭ sĕ constatămŭ numai, că după tóte semnele este fórte aprópe momentulŭ, în care se va procede la regularea și organisarea așa numitei „autonomii a catolicilorŭ" din Ungaria, pe când în sînulŭ bisericei române unite, cu totŭ „manifestulŭ" sinodului electoralŭ dela 16 Apr. a. c. domnesce în privința autonomiei o tăcere mormêntală, care póte fi întrecută încă numai prin tăcerea, ce se păstréză asupra intențiunei și a hotărîrei guvernului ungurescŭ în afacerea ocupării scaunului Metropolitanŭ din Blașiu.

Interesantă este espunerea fóiei clericale catolice „Magyar Állam" asupra nouei fase, în care a intratŭ cestiunea „autonomiei catolicilorŭ" în urma programului bisericescŭ-politicŭ alŭ guvernului.

Numita fóiă ḑice, că după presentarea proiectului de lege privitorŭ la libertatea religionară situațiunea s'a schimbatŭ. Cu statulŭ, care stă pe basa acésta, catolicii trebue sĕ vorbéscă altfelŭ decâtŭ au trebuitŭ sĕ vorbéscă cu statulŭ care în multe privințe respecta încă posițiunea de dreptŭ publicŭ a catolicismului. Décă statulŭ, care stă pe basa libertății religionare, recunósce și susține autonomia protestanțilorŭ, atuncĭ *fiă-care confesiune póte pretinde o autonomiă cu o sferă de dreptŭ totŭ așa de largă.* Acum vorŭ cădé déră tóte acele dificultățĭ, carĭ au împiedecatŭ până acuma realisarea autonomiei catolice. Influința guvernului va înceta și tóte acele drepturĭ, ce le cuprinde în sine autonomia protestanțilorŭ, vorŭ deveni fără discusiune proprietate a autonomiei catolicilorŭ; numai dogmele, organisația, disciplina bisericei catolice și patronatulŭ regescŭ le potŭ mărgini, nu însĕ guvernulŭ, care va fi unŭ factorŭ de totŭ indiferentŭ față cu autonomia catolicilorŭ, pentru-că acésta póte sĕ-șĭ stabiléscă legile sale interne și organisațiunea sa cu totulŭ independentŭ de guvernŭ.

De aci conchide „Magyar Allam", că acum nu mai e nicĭ o piedecă pentru episcopatulŭ catolicŭ de a începe acțiunea organisării prin conchiămarea congresului catolicilorŭ, eventualŭ prin pregătirea lui de către o comisiune.

Eată dér, că clerulŭ catolicŭ ungurescŭ ia deja posițiune hotărîtă în cestiunea autonomiei.

Nu credŭ óre căpeteniile bisericei române unite, că a sositŭ momentulŭ supremŭ, ca și Românii unițĭ sĕ se ocupe seriosŭ de resolvarea marei și ardentei cestiunĭ a autonomiei bisericei lorŭ?

CRONICA POLITICA.

— (13) 26 Octomvre

Din incidentulŭ nascerei noului prințŭ Carolŭ, organulŭ bulgarŭ semio-ficiosŭ „*Svoboda*" scrie unŭ articlŭ, în care numesce acestŭ evenimentŭ o **sĕrbătóre a națiunei române,** pe care o salută și poporulŭ bulgarŭ dela Dunăre cu cea mai mare bucuriă. Articlulŭ sfîrșesce ast-felŭ: In numele opiniunei publice a Bulgariei ne alăturămŭ la bucuria adêncŭ simțită de poporulŭ românŭ, căruia îi trimitemŭ urările nóstre cele mai sincere, dândŭ espresiă adêncitei nóstre convingerĭ, că acestŭ evenimentŭ însémnă ivirea unei noue epoce în desvoltarea și consolidarea regatului românŭ. Evenimentulŭ acesta va da României nouă putere, întru câtŭ poporulŭ și dinastia ei suntŭ inseparabile, așa că în viitorŭ vorŭ fi unŭ sufletŭ și o inimă pentru salutea patriei.

*

Din Viena se telegrafiéză cu data de 23 Octomvre, că guvernulŭ sêrbescŭ, cedândŭ dorințelorŭ Austro-Ungariei, a trimisŭ o comisiă în **afacerea regulării cestiunei teritoriale Drina.** De unŭ anŭ de ḑile, guvernulŭ sêrbescŭ n'a datŭ nicĭ unŭ rĕspunsŭ reclamațiilorŭ, așa că guvernulŭ bosniacŭ a amenințatŭ cu represalii. Austro Ungaria, ḑice numita telegramă, are încă și altă causă de a ridica plângerĭ contra atitudinei guvernului radicalŭ sêrbescŭ față cu monarchia. In decursulŭ anului, în Bosnia făcea stricăciunĭ o bandă sêrbéscă, care nu se póte califica de bandă de tâlharĭ, fiind-că nu jăfuia, nicĭ nu ucidea, ci ḑicea, că ea este numai avantgarda unei oștirĭ de 10.000 soldațĭ, carĭ se apropie pentru a libera Bosnia. Este constatatŭ, că acea bandă venia din Serbia, unde se și retrăgea din câudŭ în câudŭ. Bey *Ljubovici* adună tóte mijlócele pentru echiparea bandei, ér organulŭ guvernamentalŭ „Odjek" sprigınia colectele. In timpulŭ ultimei călĕtorii a regelui Alexandru s'au întêmplatŭ ast-felŭ de lucrurĭ, — continuă aceeașĭ telegramă, — care presentau în colorĭ caracteristice lealitatea și sentimentele de amici-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Duelŭ.

După *Chavette.*

Domnulŭ dintêiu provocă pe chelnerŭ:

— Chelnerŭ, unŭ beefsteak!

Alŭ doilea domnŭ:

— Și mie unŭ beefsteak!

— Alŭ meu cu salată!

— Alŭ meu fără salată!

— Friptŭ de jumĕtate!

— Friptŭ de totŭ!

Domnulŭ, care comandă beefsteak-ulŭ friptŭ de jumĕtate, se întórse către domnulŭ cu „friptŭ de totŭ" și îlŭ agrăi furiosŭ:

— Domnulŭ meu, vréi sĕ-țĭ bațĭ jocŭ de mine?

— Cum de-țĭ presupui acésta?

— Fiind-că eu comandŭ beefsteak-ulŭ cu salată, ér d-ta fără salată; eu friptŭ de jumĕtate, d-ta friptŭ de totŭ. Se vede, că vréi s'o ai de furcă cu mine.

— Iertare, dér....

— Orĭ dóră ții la obiceiulŭ, de-a nu face nimicŭ ca ceilalțĭ ómenĭ? D-ta eștĭ omŭ originalŭ!

„Friptŭ de totŭ" credea, că vecinulŭ sĕu e chirchilitŭ și se făcea, că n'aude nimicŭ, când de-odată îlŭ făcură atentŭ în modŭ bruscŭ, că se mai află cineva acolo. Se întórse și recunoscŭ pe inspectorulŭ supremŭ, care prânḑia la masa vecină.

Cunósce cetitorulŭ pe inspectorulŭ supremŭ? E unŭ domnŭ grasŭ, curiosŭ și limbutŭ, care mereu s'amestecă în trebile altora și în órele libere se îndeletnicesce cu sciricirĭ. Ilŭ desprețuescŭ, dér îlŭ salută. Toțĭ caută sĕ-i câștige plăcerea. E tocmai așa de încăpățînatŭ, ca și de hĕbĕucŭ, dér pe lângă acestea mai e și plinŭ de pretenții și neîndurătorŭ. Mulțĭ ómenĭ curagioșĭ și plinĭ de merite au suferitŭ naufragiu pe cariera lui, fiind-că nu voiau sĕ i-se căciuléscă.

Tocmai când celŭ cu „jumĕtate friptŭ" dise vecinului: „d-ta eștĭ omŭ originalŭ!" inspectorulŭ supremŭ se întórse și uitându-se cu ochĭ marĭ înaintea lui, ḑise:

— Hm, hm!

De sigurŭ, n'avea nicĭ o causă de mânia. Dér nenorocitulŭ „friptŭ de totŭ", care puținŭ mai înainte era așa de pacînicŭ, își ḑicea șie și:

— Nu potŭ repăși, fiind-că inspectorulŭ supremŭ, care a auḑitŭ totŭ, va flecări lumei scena.

De aceea se reîntórse către „jumĕtate friptŭ" și ḑise:

— Mĕ rogŭ biletulŭ; aicĭ e alŭ meu!

Schimbulŭ de bilete de visită s'a făcutŭ și adversarii cetiră numele. Erau rudenii, carĭ după o depărtare de 20 anĭ, în care timpŭ schimbară scrisorile cele mai simpatice, își dĕdură rendes-vous în acestŭ otelŭ, unde ajunseră unulŭ lângă altulŭ fără a se cunósce. In amêndoi era înclinarea, de-a cădé unulŭ în grumaḑii celuilaltŭ, dér era de față primejdiosulŭ inspectorŭ supremŭ, care murmura mereu.

Amêndoi adversarii esclamară cu tonŭ superbŭ:

— Așadéră pe mâne, domnule!

Dinaintea otelului, „friptŭ de totŭ" se opri și-șĭ ḑise:

— Vĕrulŭ meu m'a numitŭ omŭ curiosŭ, în acésta nu e nicĭ o vătĕmare. Nu e supĕratŭ pe mine și nicĭ eu nu aflu causă, de a-lŭ urî. Inaintea inspectorului supremŭ însĕ a trebuitŭ sĕ ne arătămŭ vitejĭ. Voiu întreba pe amiculŭ meu Tripot, care este așa de sensibilŭ în afacerĭ de onóre; elŭ a avutŭ deja 20 de duele și pricepe mai bine ca toțĭ, cum se potŭ aplana astfelŭ de lucrurĭ pe cale pacînică.

Și lucru naibii! Tripot, care era așa de scrupulosŭ față cu onórea altora, nu s'a duelatŭ nicĭ-odată și nicĭ că arăta înclinirĭ spre așa-ceva. A fostŭ norocosŭ, ca sĕ figureze ca martorŭ la 20 de duele, carĭ deveniră cunoscute prin ḑiare, și rolulŭ pasivŭ, ce îlŭ avea la astfelŭ de ocasii, luă în închipuirea ómenilorŭ caracterŭ teroristicŭ. Ḑiceau despre elŭ: Pe Tripot? Aștéptă numai. Acesta a avutŭ duele cu grămada. I-am cetitŭ numele de celŭ puținŭ 50 de orĭ. E combatantŭ escelentŭ.

Nu se întêmpla duelŭ, ca adversarii sĕ nu șĭ ḑică:

— Tripot se pricepe în astfelŭ de afacerĭ și va fi bine, décă-lŭ voiu câștiga de martorŭ.

Astfelŭ se lăți faima înfricoșată a lui Tripot, și elŭ se simția fórte bine.

* * *

— Când te-a numitŭ omŭ originalŭ, ce felŭ de atitudine a luatŭ? — întrebă Tripot.

— Ședea.

— Semnŭ rĕu! Voia sĕ manifesteze disprețŭ! Onórea e atăcată! In ce tonŭ ți-a grăitŭ?

— Cu gura plină.

— Eștĭ sigurŭ de acésta?

— L'am vĕḑutŭ, când își îndopa gura.